

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z MUZYKI KL. IV-VII

Realizowane wg. programu nauczania „Muzyka. Program nauczania muzyki w klasach IV- VII”

Autor: Teresa Wójcik. Wyd. MAC

Cele kształcenia – wymagania ogólne:

- I. **Indywidualna i zespołowa ekspresja muzyczna.** Uczeń indywidualnie i zespołowo muzykuje, rozwijając swoje zdolności i umiejętności muzyczne, preferencje oraz umiejętności wartościowania wytworów kultury.
- II. **Język i funkcje muzyki, myślenie muzyczne, kreacja i twórcze działania.** Uczeń rozumie podstawowe pojęcia i terminy muzyczne niezbędne w praktyce wykonawczej, percepcji oraz prowadzeniu rozmów o muzyce, poszukiwaniu informacji i twórczym działaniu, dostrzegając przy tym wzajemne relacje między nimi.
- III. **Wiedza o kulturze muzycznej, narodowym i światowym dziedzictwie kulturowym.** Uczeń interpretuje zjawiska związane z kulturą muzyczną, słucha muzyki, rozpoznaje, rozróżnia i omawia jej cechy, przedstawia własny stosunek do słuchanego i wykonywanego repertuaru, jest świadomym odbiorcą sztuki.

Metody sprawdzania osiągnięć i postępów uczniów:

Elementy oceniane:

1. Umiejętności praktyczne:

- śpiew (poprawność melodii i rytmu, znajomość tekstu piosenki, ogólny wyraz artystyczny)
 - sprawdzenie stopnia opanowania utworów wokalnych:
 - śpiewanie piosenek, pieśni, przyśpiewek ludowych lub ich fragmentów w zespole klasowym, w małej grupie lub solo,
- gra na instrumentach (poprawność melodii i rytmu, płynność i technika gry, ogólny wyraz artystyczny)
 - sprawdzenie stopnia opanowania utworu instrumentalnego:
 - zagranie utworu lub jego fragmentu na dzwonkach lub flecie podłużnym,
 - zagranie akompaniamentu rytmicznego na instrumencie perkusyjnym,
 - zagranie w zespole odpowiedniej partii instrumentalnej utworu,
- taniec:
 - sprawdzenie stopnia opanowania kroków i figur tanecznych wybranych tańców narodowych, ludowych, towarzyskich.

2. Wiedza z zakresu kultury muzycznej:

- pisemne prace kontrolne (obejmują jeden zakres tematyczny),
- muzyczne ćwiczenia praktyczne, quizy, zagadki,

- wypowiedzi: na temat słuchanych utworów, twórczości kompozytorów, głównych osiągnięć epoki muzycznej, wybrany temat związany z muzyką,
- przygotowanie materiałów do lekcji na określony temat.

3. Aktywność na zajęciach (praca na lekcji):

- oceniane jest czynne uczestnictwo ucznia podczas zajęć w rozwiązywaniu problemu, zbiorowej dyskusji, itp. Uczeń jest obserwowany przez nauczyciela, ocenie podlega jego aktywność na lekcji za co może otrzymać (+) plus lub (-) minus:
 - uzyskanie trzech plusów (+) jest jednoznaczne z oceną bardzo dobrą (5),
 - uzyskanie trzech minusów (-) jest jednoznaczne z oceną niedostateczną (1),

4. Odpowiedź ustna:

- oceniane są krótsze lub dłuższe ustne wypowiedzi ucznia na pytanie skierowane do niego przez nauczyciela. Oceniając na stopień odpowiedź ustną nauczyciel bierze pod uwagę:
 - zawartość rzeczową, wyrażanie sądów, uzasadnianie, umiejętność formułowania myśli.

5. Stosunek ucznia do przedmiotu (zaangażowanie, kultura osobista i postawa na lekcjach).

6. Praca pozalekcyjna, np.:

- udział w konkursach, występach artystycznych, kołach zainteresowań, pracy na rzecz szkoły i środowiska, itp.

Kryteria oceny osiągnięć edukacyjnych uczniów w skali ocen szkolnych.

Zakres wiadomości ocenianych w klasie IV:

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania oraz:

- pozostaje bierny wobec treści przedmiotu i nie uczestniczy w działaniach muzycznych,
- odmawia zaangażowania w jakiejkolwiek formy pracy związanej z przedmiotem,
- poziom opanowanych treści, zakres aktywności twórczej nie umożliwia podjęcia nauki.

Ocena **niedostateczna** nie jest wynikiem braku możliwości i uzdolnień muzycznych ucznia, ale wynika z jego całkowitej niechęci do realizacji zadań edukacyjnych i lekceważącego stosunku do przedmiotu.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

- sporadycznie pracuje, prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- jest w stanie przy pomocy nauczyciela wykonać proste ćwiczenia,
- z pomocą nauczyciela gra na instrumencie melodycznym gamę i najprostsze utwory przewidziane w programie,
- z pomocą nauczyciela umie zaśpiewać z akompaniamentem najprostsze piosenki przewidziane w programie,

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści konieczne,
- określa rolę muzyki w najbliższym otoczeniu,
- prowadzi zeszyt przedmiotowy,
- śpiewa piosenki w grupie,
- różnicuje dźwięki wysokie i niskie,
- wie, jakie znaczenie dla śpiewu ma prawidłowe oddychanie,
- wykonuje ćwiczenia emisyjne,
- nazywa polskie tradycje bożonarodzeniowe (wybrane),
- rozpoznaje różne rodzaje muzyki,
- wymienia polskie symbole narodowe,
- poprawnie śpiewa z pamięci polski hymn państwowy oraz hymn szkoły,
- umie się odpowiednio zachować w trakcie wykonywania polskiego hymnu,
- wykonuje typowe ćwiczenia i zadania muzyczne o średnim stopniu trudności, często z pomocą nauczyciela.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- potrafi wykorzystać zdobyte wiadomości i umiejętności w ćwiczeniach i zadaniach muzycznych,
- wie, jakie znaczenie dla śpiewu ma prawidłowe oddychanie,
- wykonuje prawidłowo ćwiczenia emisyjne,
- śpiewa solo i w grupie hymn państwowy oraz hymn szkoły przyjmując prawidłową postawę,
- porusza się w rytm muzyki, odtwarza układ ruchowy,
- poprawnie odczytuje zapis nutowy melodii,
- podaje nazwy solmizacyjne i literowe dźwięków oraz położenie odpowiadających im nut na pięciolinii,
- stosuje zasady gry na instrumentach,

- płynnie gra utwory lub melodie na instrumencie,
- wymienia nazwy polskich tańców narodowych,
- wyodrębnia grupy instrumentów perkusyjnych oraz strunowych,
- wymienia nazwy omawianych instrumentów,
- podaje najważniejsze fakty z życia F. Chopina,
- określa charakter i nastrój muzyki F. Chopina,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania praktyczne i teoretyczne,
- poprawnie formułuje wnioski,
- dobrze wywiązuje się z powierzonych zadań,
- bierze czynny udział w zajęciach lekcyjnych.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

- śpiewa piosenkę solo,
- tworzy prosty akompaniament,
- zapisuje na pięciolinii proste melodie,
- odczytuje nazwy solmizacyjne i literowe dźwięków gamy C-dur,
- płynnie i starannie gra na instrumencie utwory lub melodie,
- potrafi określić oznaczenia tempa i dynamiki,
- rozpoznaje wykonawców muzyki wokalne,
- rozpoznaje w nagraniach rodzaje głosów oraz potrafi je nazwać,
- śpiewa kolędy z wykorzystaniem nut i tekstu ,
- rozpoznaje cechy poloneza w nagraniach,
- tańczy podstawowe figury poloneza,
- podaje kryteria podziału instrumentów perkusyjnych oraz strunowych,
- rozpoznaje brzmienia omawianych instrumentów,
- rozpoznaje brzmienie utworów słuchanych podczas lekcji,
- śpiewa solo i w grupie z pamięci hymn państwowy oraz hymn szkoły z utrzymaniem prawidłowej postawy,
- wypowiada się o roli hymnu i okolicznościach, w których utwór ten jest wykonywany,
- rozpoznaje ze słuchu poznane utwory F. Chopina oraz wymienia ich tytuły,

- posługuje się w szerokim zakresie zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych,
- zna terminy i pojęcia muzyczne przewidziane w programie nauczania oraz potrafi je zastosować w praktyce,
- realizuje pomysły muzyczne rozwijając własne uzdolnienia i zainteresowania muzyczne,
- aktywnie uczestniczy w kulturze.

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiadomości w stopniu bardzo dobrym oraz:

- szczególnie interesuje się muzyką, posiada rozszerzone wiadomości z zakresu wiedzy o muzyce oraz umiejętności twórcze z zakresu tworzenia i ekspresji muzycznej,
- jest wyróżniająco aktywny na lekcjach,
- samodzielnie i twórczo rozwija indywidualne uzdolnienia artystyczne i zainteresowania muzyczne na zajęciach pozalekcyjnych, np. w zespole wokalnym, zespole instrumentalnym, zespole tanecznym,
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych (samodzielnie odczytuje i wykonuje dowolny utwór)
- proponuje rozwiązania oryginalne i wykraczające poza materiał programowy,
- śpiewa piosenki solo z zastosowaniem zmian tempa, artykulacji i dynamiki,
- wykonuje prawidłowo ćwiczenia emisyjne,
- śpiewa prawidłowo pod względem intonacji, rytmu - solo i w grupie z pamięci hymn państwowy oraz hymn szkoły z godnością,
- jest laureatem konkursów wokalnych, tanecznych lub instrumentalnych,
- prezentuje swoje umiejętności muzyczne w szkolnych i środowiskowych uroczystościach, akademiach, imprezach artystycznych,
- reprezentuje szkołę w konkursach muzycznych,
- uczestniczy w życiu kulturalnym poprzez udział w koncertach i spektaklach muzycznych.

Uczeń jest przygotowany do lekcji, gdy posiada: **podręcznik, zeszyt ćwiczeń, własny instrument muzyczny: flet lub dzwonki chromatyczne-termin ustala wcześniej nauczyciel lub jeśli uczeń zalicza melodię.**

- Uczeń ma obowiązek być przygotowanym do zajęć z trzech ostatnich tematów.
- Uczeń może być nieprzygotowany do lekcji dwa razy w półroczu, po powiadomieniu nauczyciela na początku lekcji. Każde następne

nieprzygotowanie będzie odnotowane w module “Uwagi”.

- Uczeń może być zwolniony z pisemnej pracy kontrolnej jeśli dzień, w którym odbywa się lekcja muzyki, jest pierwszym dniem jego powrotu po chorobie do szkoły.
- Uczeń ma możliwość poprawy oceny, która będzie opisana w dodatkowej rubryce w dzienniku lekcyjnym. Ocena poprawiana nie będzie usuwana z dziennika.
- Uczeń ma dwa tygodnie na poprawę sprawdzianu.

Sposób informowania uczniów i rodziców (opiekunów prawnych) o postępach w nauce.

1. Rodzice (opiekunowie prawni) ucznia informacje o jego postępach w nauce otrzymują:
 - a) na spotkaniach klasowych;
 - b) w czasie spotkań indywidualnych;
 - c) w postaci informacji pisemnej sygnalizowanej przez wychowawcę, nauczycieli przedmiotów lub innych pracowników szkoły.
2. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów oraz rodziców (opiekunów prawnych) o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz sposobu sprawdzania osiągnięć uczniów.
3. W przypadku grożącej oceny niedostatecznej informujemy rodziców (opiekunów prawnych) pisemnie na miesiąc przed wystawieniem stopnia.
4. Na prośbę ucznia lub rodziców (opiekunów prawnych) nauczyciel udziela szczegółowej informacji o osiągnięciach ucznia uwzględniając:
 - a) postępy w nauce;
 - b) aktywność;
 - c) systematyczność i pilność;
 - d) samodzielność pracy;
 - e) zachowanie na lekcji;
 - f) frekwencję.
5. Uczeń mający kłopoty z opanowaniem materiału może zwrócić się do nauczyciela w celu ustalenia jaka forma wyrównania braków lub pokonania trudności będzie odpowiednia.

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ

Przedmiotowy system oceniania uwzględnia pisemne opinie i orzeczenia Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej i zakłada dostosowanie wymagań edukacyjnych w stosunku do uczniów, u których stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się lub deficyty rozwojowe. Nauczyciel jest zobowiązany dostosować wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia:

- 1) Posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego (...)
- 2) Posiadającego orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania (...)
- 3) Posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej (...)

Jeżeli za wymagania programowe uznamy zamierzone osiągnięcia ucznia wynikające

z programu nauczania- to wymagania edukacyjne są oczekiwanymi przez nauczyciela osiągnięciami ucznia , formułowanymi przez niego w oparciu o podstawę programową i o realizowany program.

W standaryzacji osiągnięć szkolnych punktem wyjścia jest podstawa programowa kształcenia ogólnego, gdzie zapisane są standardy osiągnięć dla poszczególnych edukacji. Spełnione wymagania edukacyjne stają się osiągnięciami ucznia.

Przy dostosowaniu wymagań dopuszcza się:

- ❖ mylenie i trudności w wysławianiu się,
- ❖ problemy z koncentracją i nieśmiałością,
- ❖ problemy z różnicowaniem zjawisk dźwiękowych,
- ❖ problemy manualne,
- ❖ problemy z grą na prostych instrumentach perkusyjnych
- ❖ problemy z koordynacją słuchowo-wzrokowo-ruchową,
- ❖ problemy z zapamiętaniem tekstu piosenki,
- ❖ problemy z zapisem nutowym na pięciolinii,
- ❖ problemy w tempie zapisu notatek.

Wsparcie polega m.in.

- wydłużeniu czasu przeznaczonego na ćwiczenia,
- wydłużeniu czasu pisania prac kontrolnych,
- odpytywaniu oraz wykonywaniu ćwiczeń poza forum klasy,
- powtarzaniu poleceń i upewnianiu się, czy zostały dobrze przez ucznia zrozumiane,
- pomocy w selekcjonowaniu wiadomości,
- mobilizowaniu i wzmacnianiu pozytywnym ucznia,
- uczeń ze stwierdzoną dysleksją może sam śpiewać I zwrotkę, zaśpiewać w grupie lub wyrecytować fragment tekstu piosenki,
- podczas śpiewu uczeń może korzystać z tekstu,
- uczeń nie jest wrywany do odczytania (zaśpiewania) nowej piosenki,
- dyslektyk może oddawać pracę pisaną drukowanymi literami;
- uprzedzanie ucznia z dysleksją, że będzie danego dnia pytany, podczas odpowiedzi pomaganie uczniowi szczegółowymi pytaniami, zapewnienie czasu na zastanowienie, jeśli trzeba odpytanie nie na forum klasy;
- w trakcie analizy utworów muzycznych przy ocenie umiejętności rozpoznawania instrumentów muzycznych uczeń korzysta z graficznych tablic lub ilustracji,

- uczniowi udostępnia się demonstrację nagrań instrumentów.

ROZKŁAD MATERIAŁU Z PLANEM WYNIKOWYM I WYMAGANIAMI SZCZEGÓŁOWYMI PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Nr lekcji	Temat lekcji	Cele główne, treści nauczania	Wymagania szczegółowe podstawy programowej	Podstawowe wymagania edukacyjne	Ponadpodstawowe wymagania edukacyjne	Środki dydaktyczne
1	Przywitajmy się piosenką <i>Czas powrotów</i> . Taktujemy na „dwa”, na „trzy”, na „cztery”	– nauka piosenki o tematyce szkolnej <i>Czas powrotów</i> – określanie nastroju piosenki – zapoznanie z programem nauczania, formami i metodami pracy na lekcjach muzyki oraz Przedmiotowym Systemem Oceniania – utrwalenie taktowania na „dwa”, na „trzy”, na „cztery” – śpiew piosenki z taktowaniem na „cztery” – rytmizowanie tekstów wierszowanych według własnej inwencji	I.1.1 I.1.3 I.2.2 I.2.5 II.1.1 II.2.2	– śpiewa ze słuchu w zespole piosenkę <i>Czas powrotów</i> z akompaniamentem granym przez nauczyciela lub odtwarzanym z płyty CD – określa tempo i nastrój piosenki – poznaje ogólne treści programowe z muzyki oraz Przedmiotowy System Oceniania – orientuje się w budowie podręcznika i zeszytu ćwiczeń – taktuje na „dwa”, na „trzy”, na „cztery” – podejmuje próby rytmizacji tekstu	– wykonuje solo piosenkę <i>Czas powrotów</i>, interpretuje głosem i ruchem jej treść i melodię – śpiewa piosenkę, jednocześnie taktując na „cztery” – rytmizuje teksty fraszek według własnej inwencji	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Czas powrotów</i> (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), wybrane teksty wierszy ze zbioru <i>Sto fraszek szkolnych</i> (I. Sikirycki), zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD, pianino
2	Akademia młodego melomana. Muzyczne kartki z podróży	– poznawanie utworów z kanonu literatury muzycznej – kształcenie umiejętności aktywnego słuchania muzyki – określanie charakterystycznych	I.4.1 I.4.2 I.4.3 I.4.4	– z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych, wypowiada swoje zdanie na ich temat – słuchając utworu,	– analizuje utwór pod względem wybranych elementów dzieła muzycznego – wyszukuje na	nagrania CD utworów: <i>Kaprys włoski</i> , op. 45, (P. Czajkowski), <i>Mazurek e-moll</i> ,

		cech utworu (nastrój, tempo, dynamika) – zapoznanie z wybranymi faktami biograficznymi kompozytorów: P. Czajkowski, F. Chopin, W.A. Mozart – interpretacja plastyczna wysłuchanego utworu muzycznego		wystukuje jego pierwszą miarę taktu – nadaje własny tytuł wysłuchanemu utworowi muzycznemu – interpretuje plastycznie wybrany utwór muzyczny	stronach WWW utwory muzyczne przywołujące letnie wspomnienia – wykazuje dociekliwość poznawczą związaną z życiem i twórczością kompozytorów: P. Czajkowskiego, F. Chopina, W.A. Mozarta	op. 17 nr 2 (F. Chopin), <i>Marsz turecki</i> z <i>Sonaty A-dur</i> KV 331 (W.A. Mozart), odtwarzacz płyt CD, kredki, zeszyt ćwiczeń
3	Wartości rytmiczne nut i pauz	– wprowadzenie wartości rytmicznej szesnastki i pauzy szesnastkowej oraz ich znaków graficznych – uwrażliwienie na czas trwania wartości rytmicznych nut i pauz względem całej nuty – utrwalanie pisowni znaków graficznych nut i pauz – analiza rytmiczna zapisu muzycznego piosenki <i>Czas powrotów</i> – dopasowanie tekstów przysłów do podanych układów wartości rytmicznych	I.1.1 I.1.3 II.1.1 II.2.2 II.2.5	– wykonuje w zespole ćwiczenia rytmiczne uwrażliwiające na czas trwania wartości rytmicznych względem całej nuty – wyszukuje i nazywa wartości rytmiczne nut i pauz w zapisie piosenki <i>Czas powrotów</i> – obserwując zapis nutowy, mówi rytmicznie wskazany tekst – odczytuje taktacją podane struktury rytmiczne	– obserwując zapis nutowy refrenu piosenki <i>Czas powrotów</i> , wystukuje jego rytm – rytmizuje teksty przysłów według własnej inwencji – tworzy proste struktury rytmiczne i zapisuje je znakami graficznymi nut i pauz	plansza z podziałem wartości rytmicznych, zeszyt ćwiczeń, zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Czas powrotów</i> (śł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), odtwarzacz płyt CD, pianino
4	O instrumentach perkusyjnych	– improwizowanie na dowolnym instrumencie perkusyjnym akompaniamentu do refrenu <i>Zaczarowanej piosenki</i>	I.2.1 I.1.3 I.4.1 I.4.2 I.4.4	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Zaczarowana piosenka</i> – improwizuje na tamburynie akompaniament do refrenu piosenki	– śpiewa solo piosenkę <i>Zaczarowana piosenka</i> , starając się podkreślić wykonaniem	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Zaczarowana piosenka</i>

		– poznanie instrumentów perkusyjnych (budowa, brzmienie, sposoby wydobywania dźwięku, możliwości wykonawcze) – dokonanie klasyfikacji instrumentów perkusyjnych: membranofony, idiofony oraz instrumenty perkusyjne o określonej i nieokreślonej wysokości dźwięku – uwrażliwienie na barwę brzmienia instrumentów perkusyjnych – prezentacja sposobu gry na wybranych instrumentach perkusyjnych – *konstruowanie prostych instrumentów perkusyjnych z wykorzystaniem materiałów wtórnych	II.2.2 II.3.1 III.3	– rozpoznaje brzmienie instrumentów perkusyjnych w słuchanych utworach muzycznych – wyróżnia podstawowe rodzaje instrumentów perkusyjnych, wskazuje najważniejsze cechy ich budowy – poprawnie wydobywa dźwięki z instrumentów perkusyjnych, – *konstruuje prosty instrument perkusyjny	taneczny charakter utworu – dokonuje klasyfikacji instrumentów perkusyjnych, np. ze względu na źródło dźwięku – wymienia popularne instrumenty perkusyjne w orkiestrze symfonicznej	(sł. i muz. J. Kucharczyk), nagrania CD utworów: <i>W grocie Króla Gór</i> z I suity <i>Peer Gynt</i> (E. Grieg), <i>Allegretto</i> z II cz. <i>Symfonii nr 100 G-dur Wojskowa</i> (J. Haydn), plansze dydaktyczne z instrumentami muzycznymi, zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD, pianino, *materiały potrzebne do budowy prostych instrumentów perkusyjnych (np. kubki po jogurtach, kapsle, puszki, koraliki, ziarna zbóż)
5	Muzycznie o jesieni. Na- uka piosenki <i>Barwy jesieni</i> . Tworzenie na instrumentach perkusyjnych ilustracji muzycznej <i>Je- sienny spacer</i>	– zapoznanie z rytmem i melodią piosenki <i>Barwy jesieni</i> – obserwacja linii melodycznej piosenki, przedstawianie jej przebiegu graficznie – utrwalenie formy AB w muzyce – układanie melodii do tekstów wierszy tematycznie związanych z jesienią – dobieranie brzmienia	I.1.1 I.1.3 I.4.1 I.4.2 I.4.4 II.2.2	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Barwy jesieni</i> – określa nastrój i tempo piosenki – dobiera barwę brzmienia instrumentów perkusyjnych do naśladowania odgłosów natury i różnych efektów akustycznych – uczestniczy w tworzeniu	– śpiewa solo piosenkę <i>Barwy jesieni</i> – rytmizuje według własnego pomysłu wyrażenia związane z jesienią – wykazuje swoją inwencję twórczą przy tworzeniu ilustracji muzycznej	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Barwy jesieni</i> (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), nagranie utworu <i>Koncert nr 3 F-dur Jesień</i> , cz. 1 <i>Allegro</i> (A. Vivaldi), zeszyt ćwiczeń,

		instrumentów perkusyjnych do naśladowania różnych odgłosów natury i różnych efektów akustycznych – tworzenie na instrumentach perkusyjnych ilustracji muzycznej <i>Jesienny spacer</i> – *interpretacja plastyczna utworu muzycznego (A. Vivaldi, <i>Koncert nr 3 F-dur, Jesień</i>, cz. 1 <i>Allegro</i>)		ilustracji muzycznej <i>Jesienny spacer</i> – *rysuje ilustrację plastyczną do wysłuchanego utworu muzycznego	<i>Jesienny spacer</i>	odtwarzacz płyt CD, pianino
6	Akademia młodego melomana. Muzyka opowiada. Nauka piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	– ilustrowanie brzmieniem instrumentów np. wybranych zjawisk natury – wyjaśnienie pojęcia <i>muzyka programowa</i> – poznanie wybranych utworów kompozytorów tworzących w nurcie muzyki programowej – nauka piosenki <i>Świat muzyką malowany</i> – interpretowanie środkami pozamuzycznymi piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	I.1.1 I.1.3 I.2.4 I.4.1 I.4.2 I.4.3 I.4.4	– dobiera brzmienie instrumentów do tworzenia ilustracji muzycznej inspirowanej np. zjawiskami natury – określa nastrój i charakter słuchanych utworów – przedstawia program utworów słuchanych na lekcji – śpiewa w zespole piosenkę <i>Świat muzyką malowany</i>, określa jej tempo i nastrój – wykonuje ilustrację plastyczną piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	– wskazuje funkcje muzyki programowej oraz treści symboliczno-programowe – wykazuje dociekliwość poznawczą na temat kompozytorów muzyki programowej – śpiewa solo piosenkę <i>Świat muzyką malowany</i> – ilustruje ruchem tekst piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	nagrania CD utworów: <i>Lot trzmiela</i> (N. Rimski-Korsakow), <i>Wesoły wieśniak</i> (R. Schumann), <i>Łabędź</i> (C. Saint-Saëns), zapis nutowy fragmentu utworu <i>Wesoły wieśniak</i> (R. Schumann), piosenki <i>Świat muzyką malowany</i> (śł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), instrumenty perkusyjne, flety, odtwarzacz płyt CD, pianino, kredki, blok rysunkowy

7	Czy muzyce potrzebny jest rytm? Nauka akompaniamentu rytmicznego do piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	– utrwalanie pojęć muzycznych: <i>rytm, takt, oznaczenie taktowe</i> – rozwijanie wrażliwości słuchowej na zmianę metrum w muzyce – granie z użyciem rytmicznej partytury akompaniamentu do refrenu piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	I.2.1 I.2.3 I.2.4 I.2.5 I.3.1 II.1.1	– wyklaskuje rytm piosenki, obserwując zapis nutowy – wyjaśnia podstawowe terminy muzyczne: <i>rytm, takt, oznaczenie taktowe</i> – określa oznaczenie taktowe poznanych piosenek – realizuje ruchem proste schematy rytmiczne – wykonuje na instrumencie partię rytmiczną w akompaniamentie do piosenki <i>Świat muzyką malowany</i>	– układa w dowolnym metrum kilkuktowy rytm, odtwarza go klaszcząc lub grając na instrumentach – wykazuje inwencję twórczą przy realizowaniu rytmu gestodźwiękami i ruchem – *określa pojęcie rytmu w plastyce	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Świat muzyką malowany</i> (śl. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), instrumenty perkusyjne, zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD
8	Polonez – taniec polski. Nauka piosenki <i>Poloneza tańczmy</i>	– zapoznanie z genezą powstania poloneza i strukturą rytmiczno-muzyczną tego tańca – określanie w słuchanych utworach muzycznych charakterystycznych cech poloneza – nauka piosenki <i>Poloneza tańczmy</i> opartej na rytmie poloneza – rozbudzanie szacunku dla narodowego dziedzictwa kulturowego	I.4.1 I.4.2 I.4.3 I.4.4 II.5.1	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Poloneza tańczmy</i>, określa jej tempo i nastrój – opisuje własnymi słowami muzyczny charakter poloneza – wyklaskuje rytm poloneza i jego zakończenie – wskazuje w słuchanych kompozycjach charakterystyczne cechy poloneza – podaje przykłady utworów muzycznych	– śpiewa solo piosenkę <i>Poloneza tańczmy</i> – wyjaśnia pochodzenie poloneza – porównuje rytm, nastrój i charakter piosenki <i>Poloneza tańczmy</i> z utworami wysłuchanymi na lekcji – wyjaśnia termin <i>stylizowany polonez</i>	tekst wiersza <i>Polonez</i> (W. Chotomska), nagranie CD utworów: <i>Polonez a-moll</i> (M. K. Ogiński), <i>Polonez As-dur</i> , op. 53 (F. Chopin), <i>Polonez</i> z filmu <i>Pan Tadeusz</i> (W. Kilar), zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Poloneza tańczmy</i>

				skomponowanych w rytmie poloneza oraz nazwiska ich twórców		(sł. J. Koczanowska, muz. P. Sękowski), odtwarzacz płyt CD, pianino, komputer z dostępem do internetu
9	Poloneza czas zacząć. Na- uka podstawowych kroków i figur tanecznych poloneza	– rozwijanie poczucia rytmu i wrażliwości muzycznej – poznanie podstawowych kroków i figur tanecznych poloneza, np.: krok podstawowy, krok chodzony, kolumna par, tunel, para w lewo, para w prawo, koła ozdobne – utrwalenie melodii i rytmu piosenki <i>Poloneza tańczmy</i>	I.1.1 I.1.3 I.3.2 II.5.1	– opisuje słowami charakter poloneza na podstawie oglądanej sceny filmowej – wykonuje w parze krok podstawowy poloneza – wskazuje charakterystyczne figury poloneza i podejmuje próby zatańczenia w zespole układu choreograficznego	– wykazuje dociekliwość poznawczą na temat tańca polonez – wyszukuje w różnych źródłach opisy poloneza i jego charakterystyczne figury taneczne – wykazuje się inwencją twórczą przy komponowaniu układu choreograficznego do piosenki <i>Poloneza tańczmy</i>	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Poloneza tańczmy</i> (sł. J. Koczanowska, muz. P. Sękowski), fragment filmu <i>Pan Tadeusz</i> , reż. A. Wajda (scena poloneza), odtwarzacz płyt CD, odtwarzacz DVD, pianino
10	Akademia młodego melomana. Polskie pieśni historyczne	– poznanie genezy <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> – uświadomienie znaczenia hymnu narodowego dla Polaków, rozwijanie poczucia własnej tożsamości narodowej – uwrażliwienie na właściwą postawę w czasie wykonywania hymnu państwowego	I.1.1 I.1.2 I.1.3 I.3.3 I.4.1 I.4.2 I.4.4 III.3	– śpiewa z pamięci <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>, podkreślając głosem uroczysty charakter pieśni i zachowując właściwą postawę w czasie jej wykonywania – zna genezę polskiego hymnu narodowego	– rozumie narodową rolę hymnu w kontekście historycznym – wykazuje dociekliwość poznawczą na temat pieśni z okresu I wojny światowej	zapis nutowy lub nagrania CD pieśni: <i>Przybyli ułani pod okienko</i> (sł. F. Gwiżdż, muz. autor nieznany), <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> (sł. J. Wybicki, muz. autor nieznany), fragmenty książki

		– nauka pieśni historycznej z okresu I wojny światowej <i>Przybyli ułani pod okienko</i>, przybliżenie faktów historycznych i sylwetek wybitnych Polaków		– umie wytłumaczyć, co to jest hymn – śpiewa w zespole pieśń <i>Przybyli ułani pod okienko</i> – bierze udział w tworzeniu inscenizacji ruchowej do pieśni <i>Przybyli ułani pod okienko</i>	– wyszukuje w internecie informacje na temat Muzeum Hymnu Narodowego w Będominie	<i>Jak powstał Mazurek Dąbrowskiego</i> (J. S. Kopczewski), pianino, odtwarzacz płyt CD
11	Kilka dźwięków, a tyle melodii. Nazwy solmizacyjne i literowe dźwięków gamy C-dur	– przypomnienie i utrwalanie nazw solmizacyjnych i literowych dźwięków gamy C-dur – uświadomienie na czystą intonację dźwięków gamy C-dur – omówienie budowy gamy C-dur – poznanie brzmienia trójdźwięku i jego zapisu na pięciolinii	I.2.1 II.1.1 II.2.1	– na podstawie gamy C-dur wymienia nazwy solmizacyjne i literowe dźwięków na pięciolinii – odczytuje z zapisu gamy C-dur na pięciolinii wysokości dźwięków – przedstawia graficznie gamę C-dur – śpiewa dźwięki gamy C-dur w górę i w dół, czysto je intonując – gra na dzwonkach lub flecie podłużnym dźwięki gamy C-dur – wie, co to jest trójdźwięk, śpiewa lub gra dźwięki trójdźwięku od podanego dźwięku	– wskazuje półtony w gamie C-dur – rozumie pojęcie <i>skala muzyczna</i> – *zna pojęcie <i>gama barw</i> w sztuce – obserwując zapis nutowy prostej melodii, śpiewa jej dźwięki nazwami solmizacyjnymi	flety podłużne, dzwonki, tabela chwyków na flet podłużny, nagranie dowolnej melodii, pianino, odtwarzacz płyt CD

12	Wprawki na flet i dzwonki. Gramy na instrumentach melodycz- nych	– uwrażliwienie na wysokość dźwięków gamy C-dur i czas trwania wartości rytmicznych – doskonalenie gry na dzwonkach i flecie podłużnym – kształcenie dyscypliny zespołowej w czasie wspólnego muzykowania – poznanie artykulacji legato i staccato	I.2.1 II.1.1 II.2.2 II.2.3 II.2.4	– odczytuje nazwy dźwięków w zapisie muzycznym – gra na flecie podłużnym lub dzwonkach wzory melodyczne – gra w zespole wybrany utwór, posługując się zapisem nutowym – wie, co to jest volta, rozumie jej znaczenie w utworze muzycznym – zna sposoby artykulacji legato i staccato	– gra solo wybrane utwory muzyczne, stosując właściwe tempo i dynamikę – gra utwór muzyczny, stosując artykulację legato i staccato	zapis nutowy melodii: <i>Zabawa</i> (T. Wójcik), <i>W murowanej piwnicy</i> (mel. ludowa), <i>Groźnik</i> (mel. ludowa), <i>Melodia</i> (włoska mel. ludowa), <i>Poczkaj, poczkaj</i> (mel. ludowa), flety podłużne, dzwonki, tabela chwyków na flet podłużny, schemat prawidłowego krycia otworów fletu podłużnego, pianino
13	Akademia młodego meloma- na. Zimowe opowieści – <i>Dziadek do orzechów</i>	– zapoznanie z programem literackim baletu P. Czajkowskiego <i>Dziadek do orzechów</i> – poznanie wybranych utworów z suity baletowej – uwrażliwienie na rolę muzyki w widowisku baletowym – nauka gry na flecie lub dzwonkach utworu <i>Taniec pastuszków</i> z suity baletowej P. Czajkowskiego <i>Dziadek do orzechów</i> – *projektowanie scenografii do wybranej sceny baletu	I.4.1 I.4.4 II.2.1 II.3.3 II.4.2 II.4.3 II.4.4	– bierze udział w zabawie rytmicznej do utworu <i>Marsz</i> z baletu P. Czajkowskiego <i>Dziadek do orzechów</i> – przedstawia program literacki baletu <i>Dziadek do orzechów</i> – z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych, dostrzega ich ilustracyjno- -programowy charakter – gra z zespole fragment utworu <i>Taniec pastuszków</i> z suity baletowej <i>Dziadek do orzechów</i>	– interpretuje ruchem według własnej inwencji wybraną scenę z baletu P. Czajkowskiego <i>Dziadek do orzechów</i> – określa rolę muzyki w widowisku baletowym – gra solo na dzwonkach lub flecie <i>Taniec pastuszków</i> – *wykazuje pomysłowość i oryginalność	nagrania CD utworów z suity baletowej P. Czajkowskiego <i>Dziadek do orzechów: Marsz, Taniec Wieszczy Cukrowej, Walc kwiatów</i> , nuty utworu <i>Taniec pastuszków</i> (P. Czajkowski), partytura do zabawy rytmicznej <i>Marsz</i> , dzwonki

					przy tworzeniu scenografii do wybranej sceny baletu	lub flety podłużne, odtwarzacz płyt CD
14	Spotkanie przy choince, przy cichej kolędzie. Na- uka piosenki <i>Choinka</i>	– nauka piosenki <i>Choinka</i> – poznanie brzmienia interwału oktawy – zapoznanie z tradycjami i zwyczajami związanymi ze świętami Bożego Narodzenia i Nowego Roku kultywowanymi w różnych regionach Polski – granie akompaniamentu rytmiczno-melodycznego do zwrotki piosenki <i>Choinka</i>	I.1.1 I.1.3 I.2.1 I.2.2 II.1.1 II.2.1	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Choinka</i>, określa jej tempo i nastrój – czysto intonuje dźwięki oktawy – opowiada o wybranych zwyczajach bożonarodzeniowych kultywowanych w różnych regionach Polski – gra ostinato rytmiczne w akompaniamencie do piosenki <i>Choinka</i>	– wyjaśnia różnice między kolędą a pastorałką – wyszukuje w zapisie nutowym piosenki <i>Choinka</i> dźwięki oddalone od siebie o oktawę i określa ich nazwę – gra partię melodyczną w akompaniamencie do piosenki <i>Choinka</i>	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Choinka</i> (st. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber) oraz pastorałki <i>Gore gwiazda Jezusowi</i> , fragmenty książki <i>Mało nas, mało nas</i> (J. Gorzechowska, M. Kaczurbina), zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD, pianino, kredki
15	Kolędy na flet, dzwonki i keyboard. Nauka gry na instrumencie wybranej polskiej kolędy	– rozwijanie polskiej tradycji wspólnego kolędowania – nauka gry kolędy polskiej na dzwonkach lub flecie podłużnym – poznanie znaków notacji muzycznej: kropka przy nucie, znak repetycji, volta – praca nad wyrazem artystycznym prezentowanych utworów	I.2.1 I.4.1 I.4.3 I.4.4 II.1.1 II.2.2 II.4.1 II.8	– z zainteresowaniem słucha kolęd polskich, określa ich charakterystyczne cechy – wymienia tytuły znanych kolęd – gra w zespole wybraną kolędę – wie, jakie jest znaczenie kropki przy nucie i pauzie	– gra solo wybrane kolędy polskie, dbając o wyraz artystyczny utworów – wykazuje zainteresowanie kolędami polskimi, poszukuje w różnych źródłach innych utworów, podejmuje	nagrania CD kolęd i pastorałek w opracowaniu chóralnym i orkiestrowym, zapis nutowy kolęd: <i>My też pastuszkowie, Narodził się Jezus Chrystus, Przybieżeli do Betlejem, Lulajże, Jezuniu,</i>

		– kształcenie dyscypliny zespołowej w czasie wspólnego muzykowania		– wyjaśnia znak repetycji w zapisie muzycznym	próbę zagrania ich na wybranym instrumencie	flety podłużne, dzwonki chromatyczne, pianino, odtwarzacz płyt CD
16	Śpiewamy i gramy w kanonie. Opracowanie wokalne <i>Kanonu noworocznego</i>	– zapoznanie z formą kanonu w muzyce – rozwijanie słuchu harmonicznego, wrażliwości na współbrzmienie głosów – opracowanie wokalne <i>Kanonu noworocznego</i> na dwa głosy – kształcenie poczucia formy utworu muzycznego	I.1.1 I.1.3 I.2.1 I.2.3 II.1.1 II.2.2 II.4.3	– zna pojęcie <i>kanon</i>, wyjaśnia sposób śpiewania w kanonie – wykonuje na instrumentach perkusyjnych kanon rytmiczny – gra w kanonie utwór <i>Cztery pory roku</i> – śpiewa <i>Kanon noworoczny</i> w układzie dwugłosowym – *śpiewa w kanonie utwór <i>Don, don</i> z zastosowaniem gestodźwięków – dostrzega współbrzmienie dźwięków w formach wielogłosowych	– dostrzega w kanonie imitację (środek techniki polifonicznej) – wykazuje się inwencją twórczą przy tworzeniu kanonu ruchowego	zapis nutowy utworów: <i>Kanon noworoczny</i> (śl. M. Drozd, mel. angielska), <i>Cztery pory roku</i> (australijska mel. ludowa), <i>Don, don</i> (C. Orff), nagranie CD utworu <i>Kanon</i> (J. Pachelbel), odtwarzacz płyt CD, pianino, instrumenty perkusyjne
17	Akademia młodego melomana. Muzyczny zwierzyniec	– kształcenie percepcji słuchowej uczniów – układanie miniatury tanecznej do wysłuchanej muzyki – uwrażliwienie na brzmienie interwału tercji – tworzenie głosowej ilustracji dźwiękowej do fragmentu wiersza <i>Ptasie radio</i> (J. Tuwim) – *tworzenie na instrumentach	I.1.6 I.2.4 I.3.3 I.4.1 I.4.2 I.4.3 I.4.4 II.3.1 II.3.3	– z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych inspirowanych zwierzętami – śledzi przebieg muzyczny utworów, określa ich charakterystyczne cechy – wypowiada swoje zdanie na temat wysłuchanych utworów – czysto intonuje dźwięki	– wykazuje się inwencją twórczą przy układaniu choreografii miniatury tanecznej oraz ilustracji dźwiękowej do tekstu wiersza – wykazuje zainteresowanie	nagrania CD utworów: <i>Duet kotów</i> (G. Rossini), <i>Słoń</i> z cyklu <i>Karnawał zwierząt</i> (C. Saint-Saëns), <i>Kukułka</i> (L. C. Daquin), fragmenty tekstu wierszy <i>Ptasie radio</i> , <i>Ptak</i> (J. Tuwim),

		ilustracji muzycznej do tekstu wiersza		oddalone od siebie o interwał tercji – tworzy miniaturę taneczną do wystuchanej muzyki, np. <i>Taniec słońca, Kocie zabawy</i> – *uczestniczy w tworzeniu ilustracji muzycznej do wiersza <i>Ptak</i> (J. Tuwim)	twórczością kompozytorów, których utworów słuchał na lekcji, oraz wyszukuje w literaturze muzycznej przykłady ich dzieł	flety podłużne, dzwonki, niemelodyczne instrumenty perkusyjne, odtwarzacz płyt CD, zeszyt ćwiczeń
18	Twórcy i wykonawcy muzyki	– nauka piosenki <i>Orkiestra gra</i> – poznanie wykonawców muzyki (orkiestra, chór, soliści) – oglądanie filmu prezentującego różnych wykonawców muzycznych – uwrażliwienie na brzmienie zespołów wykonawczych – rozwijanie inwencji twórczej uczniów – granie na instrumentach perkusyjnych akompaniamentu rytmicznego w czasie słuchania utworu <i>Menuet</i> (L. Boccherini)	I.1.1 I.1.6 I.2.1 I.4.1 I.4.2 I.4.4 II.2.2 III.2	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Orkiestra gra</i>, zachowując humorystyczny charakter utworu – z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych na różne zespoły wykonawcze – rozpoznaje i nazywa zespoły wykonawcze – wie, kim jest kompozytor, wymienia nazwiska reprezentatywnych mistrzów muzyki – podejmuje próby ułożenia melodii do podanego rytmu – gra w zespole partię rytmiczną w akompaniamentcie do melodii <i>Menueta</i> (L. Boccherini)	– śpiewa solo piosenkę <i>Orkiestra gra</i> – tworzy własną melodię do podanego rytmu – świadomie i aktywnie słucha utworów muzycznych – wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat twórczości wybranych kompozytorów – omawia rodzaje zespołów kameralnych, wymienia ich skład instrumentalny	zapis nutowy i nagranie CD piosenki <i>Orkiestra gra</i> (śł. M. Sochacki, muz. J. Piątkowski), nagrania fragmentów utworów: <i>V Symfonia c-moll</i> (L. van Beethoven), <i>Kwartet smyczkowy g-moll</i>, op. 74 nr 3 (J. Haydn), <i>Chór niewolników</i> z opery <i>Nabucco</i> (G. Verdi), partytura utworu <i>Menuet</i> (L. Boccherini), film <i>Wykonawcy muzyki</i> lub fragmenty wykonań utworów muzycznych ze stron WWW, dzwonki, flety podłużne, odtwarzacz płyt CD i DVD, komputer z dostępem do internetu

19	Kiedy wiatr na soplach gra. Nauka piosenki <i>Biała dama, sroga zima</i>	– nauka piosenki <i>Biała dama, sroga zima</i>, analiza melodii utworu – kształcenie percepcji słuchowej uczniów – granie na dzwonkach lub flecie podłużnym fragmentu utworu <i>Walc łyżwiarzy</i> – rozwijanie inwencji twórczej i wyobraźni muzycznej uczniów w zabawie głosowo-rytmicznej	I.1.1 I.1.3 I.2.1 I.2.4 I.4.1 II.2.2	– układa rytm do tekstu przystawia – śpiewa w zespole piosenkę <i>Biała dama, sroga zima</i>, określa jej tempo i nastrój – wskazuje ruchem ręki wznoszący i opadający kierunek melodii – słuchając utworu <i>Tańczący śnieg</i> (C. Debussy), ruchem rąk naśladuje taniec wirujących płatków śniegu – gra w zespole <i>Walc łyżwiarzy</i> (E. Waldteufel) – bierze udział w zabawie rytmicznej <i>Zimowe rytmy</i>	– śpiewa solo piosenkę <i>Biała dama sroga zima</i>, analizuje zapis muzyczny piosenki – gra solo <i>Walc łyżwiarzy</i> (E. Waldteufel), stosując w czasie wykonania artykulację legato – wykazuje inwencję twórczą przy tworzeniu rytmów do tekstu przystaw	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Biała dama, sroga zima</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), nagranie CD utworu <i>Tańczący śnieg</i> z cyklu <i>Kącik dziecięcy</i> (C. Debussy), zapis nutowy utworu <i>Walc łyżwiarzy</i> (E. Waldteufel), dzwonki, flety, pianino, odtwarzacz płyt CD
20	Zimowa san- na. Tworzenie na instrumen- tach perkusyj- nych ilustracji muzycznej do wiersza <i>Kulig</i>	– naśladowanie na instrumentach różnych efektów akustycznych, odgłosów natury zilustrowanych w utworze muzycznym <i>Sanna</i> (L. Mozart) – śpiewanie solmizacją przy pomocy nut melodii <i>Jingle bells</i> – tworzenie na instrumentach ilustracji muzycznej do wiersza <i>Kulig</i>	I.1.1 I.1.3 I.2.1 I.2.4 I.4.1 I.4.2 I.4.4 II.2.2	– słuchając utworu muzycznego, dostrzega jego ilustracyjność – uczestniczy w tworzeniu ilustracji muzycznej do tekstu wiersza – opowiada o tradycjach staropolskich kuligów, porównuje je ze zwyczajami w czasach współczesnych – śpiewa solmizacją w zespole melodię <i>Jingle bells</i> – dostrzega związek między muzyką, literaturą i sztuką	– wykazuje się kreatywnością muzyczną przy tworzeniu ilustracji muzycznej do tekstu wiersza – śpiewa solo solmizacją melodię <i>Jingle bells</i> – wykazuje zainteresowanie zwyczajami i tradycjami staropolskimi	nagranie CD utworu <i>Sanna</i> (L. Mozart), tekst wiersza <i>Kulig</i> (E. Skarżyńska), zapis nutowy utworu <i>Jingle bells</i> (mel. amerykańska), instrumenty perkusyjne, reprodukcja obrazu <i>Sanna</i> (I. Zygmuntowicz)

21	Oberek, mazur, kujawiak – polskie tańce narodowe. Nauka piosenki <i>Oberek zakręcony</i>	– nauka piosenki opartej na rytmie oberka <i>Oberek zakręcony</i> – poznanie wybranych polskich tańców narodowych (oberek, mazur, kujawiak) w twórczości kompozytorów – określanie charakterystycznych cech tańców polskich: mazur, kujawiak, oberek – rozpoznanie rytmów tanecznych w utworach muzycznych – granie na instrumencie melodii ludowej w rytmie oberka <i>Przepióreczka</i>	I.1.1 I.1.3 I.2.1 I.4.1 I.4.2 I.4.4 II.5.1 III.4	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Oberek zakręcony</i> – wymienia charakterystyczne cechy mazura, kujawiaka, oberka – z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych inspirowanych polskimi tańcami ludowymi, rozpoznaje w nich rytmy oberka, kujawiaka, mazura – gra w zespole melodię ludową <i>Przepióreczka</i>	– śpiewa solo piosenkę <i>Oberek zakręcony</i>, starając się podkreślić środkami wykonawczymi jej charakter, nastrój i tempo – zna i rozróżnia charakterystyczne rytmy tańców narodowych – wymienia kompozytorów polskich tworzących stylizowane utwory taneczne	zapis nutowy lub nagrania CD piosenki <i>Oberek zakręcony</i> (śl. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber) i utworów: <i>Mazur</i> z I aktu opery <i>Halka</i> (S. Moniuszko), <i>Oberek</i> (G. Bacewicz), <i>Kujawiak</i> (H. Wieniawski), kujawiak ludowy, zapis nutowy melodii ludowej <i>Przepióreczka</i> , pianino, odtwarzacz płyt CD, zeszyt ćwiczeń, komputer z dostępem do internetu
22	Tańczymy kujawiaka. Nauka pieśni ludowej <i>Czerwone jabłuszko</i>	– zapoznanie z rytmem i melodią pieśni ludowej <i>Czerwone jabłuszko</i> – nauka kroku podstawowego kujawiaka i wybranych figur tanecznych – opracowanie układu choreograficznego do pieśni <i>Czerwone jabłuszko</i> – *inscenizacja treści wiersza <i>Kujawiak</i> (W. Chotomska)	I.1.1 I.1.3 I.3.2 II.5.1	– śpiewa w zespole pieśń ludową <i>Czerwone jabłuszko</i> – wymienia i opisuje figury taneczne kujawiaka – uczestniczy w opracowaniu ruchowej struktury tańca – tańczy w parze krok podstawowy kujawiaka – *bierze udział w inscenizacji treści wiersza <i>Kujawiak</i> (W. Chotomska)	– śpiewa solo pieśń ludową <i>Czerwone jabłuszko</i> – wykazuje inwencję twórczą przy tworzeniu układu choreograficznego do melodii pieśni – tańczy w zespole kujawiaka, dbając o poprawność wykonania figur tanecznych i wyraz artystyczny tańca	zapis nutowy lub nagranie CD pieśni ludowej <i>Czerwone jabłuszko</i> , tekst wiersza <i>Kujawiak</i> (W. Chotomska), pianino, odtwarzacz płyt CD

23	Akademia młodego melomana. Dzień dobry, panie Chopinie	– uzupełnienie wiadomości na temat ważnych faktów biograficznych i dorobku artystycznego Fryderyka Chopina – poznanie okoliczności powstania wybranych utworów muzycznych F. Chopina – uwrażliwienie na piękno utworów kompozytora – wyrabianie szacunku do kultury narodowej i jej twórców	I.4.1 I.4.4 II.3.3 II.4.1 III.3	– z zainteresowaniem i uwagą słucha utworów Fryderyka Chopina – poznaje utwory kompozytora inspirowane folklorem – formułuje wypowiedzi na temat twórczości Fryderyka Chopina – wymienia przykładowe utwory z dorobku artystycznego kompozytora – wymienia miejsca związane z Fryderykiem Chopinem	– korzysta z różnych źródeł informacji w poszukiwaniu nowych wiadomości o życiu i twórczości Fryderyka Chopina – tworzy kronikę życia i twórczości kompozytora, np. w formie plastycznej – wyszukuje na mapie Polski miejsce urodzenia Fryderyka Chopina – zbiera informacje na temat Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina	portret F. Chopina, płyta CD z nagraniami utworów F. Chopina: <i>Mazurek B-dur</i> , op. 7 nr 1, <i>Polonez A-dur</i> , op. 40 nr 1, <i>Nokturn Es-dur</i> , op. 9 nr 2, tekst wiersza <i>Żelazowa Wola</i> (W. Chotomska), zdjęcia i reprodukcje związane z życiem F. Chopina, mapa Polski, zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD, pianino
24	Chopin – muzyczne inspirowanie. Nauka piosenki <i>Noc nad Utratą</i>	– nauka piosenki <i>Noc nad Utratą</i> – inscenizacja treści wiersza <i>Preludium Deszczowe</i> (W. Chotomska) – wykonywanie ilustracji inspirowanych muzyką Fryderyka Chopina, tworzenie galerii obrazów	I.1.1 I.1.3 I.4.1 II.4.1 III.2	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Noc nad Utratą</i> – śpiewa w dwugłosie na sylabie „la” pierwsze takty piosenki <i>Noc nad Utratą</i> – wyraża muzykę Fryderyka Chopina środkami plastycznymi – zbiera informacje na temat muzeum w Żelazowej Woli	– śpiewa solo piosenkę <i>Noc nad Utratą</i> – tworzy portfolio z samodzielnie zgromadzonych informacji o Fryderyku Chopinie	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Noc nad Utratą</i> (śł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), teksty wierszy: <i>Walc i Preludium Deszczowe</i> (W. Chotomska),

				– poznaje utwory literackie inspirowane muzyką Fryderyka Chopina		nagrania utworów F. Chopina: <i>Walc cis-moll</i> , op. 64 nr 2, <i>Preludium e-moll</i> , op. 28 nr 4, <i>Preludium Des-dur</i> , op. 28 nr 15, odtwarzacz płyt CD, pianino, kredki, blok rysunkowy
25	Wiosenne melodie. Nauka piosenki <i>To nasza wiosna</i>	– układanie melodii do tekstów wierszowanych – poznanie rytmu i melodii piosenki <i>To nasza wiosna</i> – rytmiczowanie przysłów o wiosnie – granie na instrumentach różnych efektów dźwiękonaśladowczych – określenie pozamuzycznych skojarzeń w wysłuchanych utworach – nauka gry fragmentu utworu <i>Wiosna</i> z cyklu <i>Cztery pory roku</i> (A. Vivaldi) – poznanie znaczenia przedtaktu w muzyce	I.1.1 I.1.3 I.1.6 I.2.1 I.2.4 I.3.3 I.4.1 II.1.1 II.1.2 II.2.2	– śpiewa w zespole piosenkę <i>To nasza wiosna</i> – improwizuje melodię do tekstu wierszowanego – gra w zespole utwór <i>Wiosna</i> (A. Vivaldi) – wyjaśnia pojęcie <i>przedtaktu muzycznego</i> – z zainteresowaniem słucha utworów inspirowanych wiosną – naśladuje na instrumentach odgłosy natury i różne efekty akustyczne – dobiera rytmy do tekstów przysłów – improwizuje ruchem „taniec wiosny”	– śpiewa solo piosenkę <i>To nasza wiosna</i> – wykazuje się niezależnością i pomysłowością przy tworzeniu melodii – gra solo utwór <i>Wiosna</i>, zwracając uwagę na zmiany dynamiczne zawarte w zapisie muzycznym – układa rytmy do tekstów przysłów	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>To nasza wiosna</i> (śł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), fragmenty wierszy: <i>List do jaskółki</i> (H. Bechlerowa), <i>Idzie wiosna</i> (J. Koczanowska), nagrania CD utworów: <i>Odgłosy wiosny</i> (J. Strauss), <i>Koncert nr 1 E-dur</i> z cyklu <i>Cztery pory roku</i> , op. 8, cz. 1 <i>Allegro</i> (A. Vivaldi), zapis nutowy utworu <i>Wiosna</i> (A. Vivaldi), dzwonki, flety podłużne, niemelodyczne instrumenty perkusyjne, odtwarzacz płyt CD, pianino

26	Wiosenne obrzędy i zwyczaje ludowe. Nauka piosenki <i>Śmigus-dyngus</i>	– nauka piosenki <i>Śmigus-dyngus</i> – zapoznanie z wiosennymi zwyczajami i obrzędami ludowymi – inscenizacja ruchowa wybranych obrzędów ludowych – śpiewanie przyśpiewek ludowych – uczenie szacunku do tradycji i dziedzictwa kulturowego – wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym	I.1.1 I.1.3 I.3.3 II.4.1 III.4	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Śmigus-dyngus</i> oraz wybraną przyśpiewkę ludową – opowiada o wiosennych zwyczajach i obrzędach kulturowych w regionie – bierze udział w inscenizacji ruchowej wybranego obrzędu ludowego – poszerza swoją wiedzę na temat tradycji i zwyczajów ludowych	– śpiewa solo piosenkę <i>Śmigus-dyngus</i> oraz wybraną przyśpiewkę ludową – wykazuje się inwencją twórczą przy tworzeniu inscenizacji ruchowej obrzędu ludowego – wyszukuje w różnych źródłach informacje na temat wydarzeń kulturalnych w swoim regionie	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Śmigus-dyngus</i> (sł. J. Koczanowska, muz. A. Wolski), zapis nutowy przyśpiewek ludowych: <i>Oj, zwiesna dokoła, Gaik</i> , instrumenty perkusyjne, odtwarzacz płyt CD, pianino, zeszyt ćwiczeń
27	Akademia młodego melomana. Muzyczne baśnie. Nauka piosenki <i>Witajcie w naszej bajce</i>	– nauka piosenki <i>Witajcie w naszej bajce</i> – zapoznanie z muzycznymi utworami programowymi inspirowanymi tematyką baśniową – rozwijanie umiejętności analitycznego słuchania muzyki	I.1.1 I.1.3 I.1.5 I.4.1 I.4.2 I.4.3 I.4.4	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Witajcie w naszej bajce</i> – z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych – określa zespół wykonawczy w słuchanych utworach muzycznych – rozpoznaje w słuchanych utworach instrumenty wykonujące partie solowe – interpretuje plastycznie wybrany utwór	– śpiewa solo piosenkę <i>Witajcie w naszej bajce</i> – przedstawia treści programowe utworu muzycznego – śpiewa wymyślony przez siebie motyw przewodni bajki	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Witajcie w naszej bajce</i> (sł. J. Brzechwa, A. Korzyński), pianino, nagrania CD utworów: <i>Walc z baletu Śpiąca królewna</i> (P. Czajkowski), <i>Piotruś i Wilk</i> (S. Prokofiew), odtwarzacz płyt CD, blok rysunkowy, kredki szkolne, komputer z dostępem do internetu

28	Wolno – szybko, głośno – cicho. Oznaczenia tempa i dynamiki w muzyce	– zapoznanie z podstawowymi oznaczeniami tempa i dynamiki stosowanymi w muzyce – kształcenie wrażliwości słuchowej na zmianę tempa i dynamiki – nauka gry utworu <i>Menuet</i> z zastosowaniem właściwego tempa i zmian dynamicznych – układanie na instrumentach perkusyjnych ilustracji muzycznej do tekstu wiersza – ukazanie ścisłego związku zachodzącego między tempem, dynamiką a nastrojem utworu muzycznego	I.2.1 I.2.4 I.4.1 II.2.4 II.2.2	– gra w zespole utwór <i>Menuet</i> (W.A. Mozart) – rozróżnia części w utworze muzycznym, określa je za pomocą symboli literowych – wskazuje zmiany dynamiczne w wysłuchanym utworze – wymienia podstawowe oznaczenia tempa i dynamiki stosowane w muzyce – stosuje w śpiewie i grze zgodnie z zapisem muzycznym zmiany tempa i dynamiki	– gra solo utwór <i>Menuet</i> (W.A. Mozart) – wie, do czego służy metronom – wymienia włoskie oznaczenia tempa i dynamiki stosowane w muzyce – świadomie dobiera muzykę ukierunkowaną na zmiany tempa i dynamiki	zapis nutowy utworu <i>Menuet</i> (W.A. Mozart), fragment wiersza <i>Lokomotywa</i> (J. Tuwim), instrumenty perkusyjne, pianino, nagranie CD utworu <i>Taniec neapolitański</i> (P. Czajkowski), zeszyt ćwiczeń, odtwarzacz płyt CD
29	Zegarowa muzyka. Nauka piosenki <i>W pracowni mistrza zegarmistrza</i>	– poznanie rytmu i melodii piosenki <i>W pracowni mistrza zegarmistrza</i> – uwrażliwienie na czas trwania wartości rytmicznych – tworzenie formy ABA – układanie melodyjki kurantowej na dzwonek lub na flecie podłużnym – słuchanie utworów z kanonu literatury muzycznej	I.1.1 I.1.3 I.4.1	– śpiewa w zespole piosenkę <i>W pracowni mistrza zegarmistrza</i> – układa melodyjkę kurantową głosem lub na instrumencie – bierze udział w tworzeniu ilustracji ABA <i>Zegarowa muzyka</i> – z zainteresowaniem słucha nowych utworów z literatury muzycznej – naśladuje na instrumentach odgłosy zegarów	– śpiewa solo piosenkę <i>W pracowni mistrza zegarmistrza</i> – wykazuje się inwencją twórczą przy układaniu melodii kurantowej	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>W pracowni mistrza zegarmistrza</i> (śl. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), nagrania CD utworów: <i>Aria z kurantem</i> z opery <i>Straszny dwór</i> (S. Moniuszko), <i>Polka tik-tak</i> z operetki <i>Zemsta nietoperza</i> (J. Strauss) flety podłużne, instrumenty perkusyjne, odtwarzacz płyt CD, pianino

30	Na krakowską nutę. Tradycje i zwyczaje ziemi krakowskiej. Nauka piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i>	– nauka rytmu i melodii piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> – poznanie zwyczajów i tradycji ziemi krakowskiej – kształcenie poczucia rytmu, realizowanie rytmów z synkopą – uczenie szacunku do tradycji i dziedzictwa kulturowego	I.1.1 I.1.3 I.4.1 I.4.2 II.4.1 III.4	– śpiewa w zespole piosenkę <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> – opowiada o zwyczajach i tradycjach ziemi krakowskiej, rozpoznaje strój krakowski – określa cechy i charakter krakowiaka – wie, co to jest synkopa, realizuje rytmy z synkopą – rozpoznaje w słuchanym utworze muzycznym rytm taneczny krakowiaka – jest zainteresowany polską kulturą ludową	– śpiewa solo piosenkę <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> – poszerza swoją wiedzę na temat folkloru ziemi krakowskiej – śpiewa przyśpiewkę krakowską <i>Śpiewa słowik, śpiewa</i>	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> (śł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), nagranie utworu <i>Rondo a la Krakowiak F-dur</i> , op. 14 (F. Chopin), nuty przyśpiewki <i>Śpiewa słowik, śpiewa</i> , odtwarzacz płyt CD, mapa fizyczna Polski, plansza ze strojami regionalnymi, dzwonki, flety podłużne, zeszyt ćwiczeń, pianino, komputer z dostępem do internetu
31	Tańczymy krakowiaka. Nauka podstawowych kroków i figur tanecznych krakowiaka	– poznanie struktury muzyczno-ruchowej krakowiaka – nauka podstawowych kroków i figur tanecznych krakowiaka (cwał boczny, krzesany, drobna kaszka, koła ozdobne itd.) – nauka układu choreograficznego do piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> – kształcenie poczucia rytmu i koordynacji ruchowej	I.3.2 II.5.1	– wyklaskuje rytm krakowiaka, określa charakterystyczne cechy tańca – wykonuje podstawowe kroki i figury taneczne krakowiaka: cwał boczny, cwał w przód, drobna kaszka, koło zębate – tańczy układ choreograficzny do piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i>, dba o odpowiedni wyraz artystyczny tańca	– wykazuje kreatywność w tworzeniu choreografii do piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> – podkreśla wykonaniem charakter poszczególnych figur krakowiaka	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Lajkoniku, prowadź nas</i> (śł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber), odtwarzacz płyt CD, pianino

32	Akademia młodego melomana. Dla młodych melomanów	– aktywne słuchanie muzyki – improwizacja ruchowa do słuchanej muzyki – interpretacja plastyczna utworu muzycznego – granie na instrumencie melodii <i>Kołysanka</i> (J. Brahms)	I.2.1 I.3.3 I.4.1 I.4.2	– odczytuje zapis muzyczny <i>Kołysanki</i> (J. Brahms), gra utwór w zespole – z zainteresowaniem słucha utworów muzycznych, określa ich nastrój i charakterystyczne cechy – po wysłuchaniu utworu <i>Marzenie</i> (R. Schumann) wymyśla senne fantazje dziecka – interpretuje ruchowo utwór <i>Taniec pajaca z cyklu Kącik dziecięcy</i> (C. Debussy)	– gra solo utwór <i>Kołysanka</i>, stosując wskazane w zapisie środki wykonawcze – określa cechy muzyki, które decydują o charakterze utworów – wyszukuje w literaturze muzycznej utwory, które powstały z myślą o młodych słuchaczach	płyta CD z nagraniami utworów: <i>Marzenie</i> z cyklu <i>Sceny dziecięce</i> (R. Schumann), <i>Taniec pajaca</i> z cyklu <i>Kącik dziecięcy</i> (C. Debussy), <i>Symfonia dziecięca</i> (L. Mozart) i innymi fragmentami muzyki poważnej słuchanymi na lekcjach muzyki w klasie 4, zapis nutowy utworu <i>Kołysanka</i> (J. Brahms), odtwarzacz płyt CD, dzwonki lub flety, pianino
33	Hej, lato, lato! Nauka piosenki <i>Smak wakacji</i>	– nauka piosenki <i>Smak wakacji</i> – opracowanie ruchowe refrenu piosenki – gry i zabawy utrwalające pojęcia i terminy muzyczne poznane w klasie 4 – integrowanie uczniów w czasie zabaw i ćwiczeń muzycznych.	I.1.1 I.1.3 I.1.4 I.3.3	– piewa w zespole piosenkę <i>Smak wakacji</i> – improwizuje rapowaną do refrenu piosenkę – powtarza ze słowniczkiem ważne terminy muzyczne poznane w klasie 4	– śpiewa solo piosenkę <i>Smak wakacji</i> – układa dla nauczyciela wakacyjne życzenia na melodię jednej z poznanych piosenek.	zapis nutowy lub nagranie CD piosenki <i>Smak wakacji</i> (sł. J. Koczanowska, muz. M. Ziąber) oraz z fragmentami piosenek

